

A detailed oil painting of a brown cow with horns, standing in a field. The cow is the central focus, depicted with realistic shading and texture. The background shows a simple landscape with green grass and a light sky. The overall style is characteristic of 19th-century realist painting.

"Хіба ревуть воли,
як ясла повні"

Панас Мирний

Зміст.

- Історія створення роману;
- Ідейно-тематичний зміст;
- Жанрові та стильові особливості твору;
- Композиція;
- Проблематика;
- Система образів.

Історія створення роману.

Поштовхом до написання роману стала подорож Панаса Мирного від Полтави до Гадяча, під час якої він почув історію про Василя Гнидку. Поет пише під враженням від почутого спочатку нарис. Згодом нарис переростає у повість «Чіпка», яку П.Мирний надсилає своєму брату Івану Білику, який вніс свої корективи. З часом повість переростає в роман, у якого два автори: Панас Мирний та Іван Білик.

Ідейно-тематичний зміст.

Автори сміливо утверджують важливу в усі віки ідею-народ жив би мирно, якби не нестерпне гноблення, але разом із тим за допомогою насильства світ не вдосконалиш.

Сучасні літературознавці визначають тему роману як зображення на широкому суспільному фоні життя злочинця Чіпки від народження до каторги.

Жанрові та стильові особливості твору.

«Хіба ревуть воли, як ясла повні»-це перший соціально-психологічний роман в українській літературі. В ньому порушено суспільно значущі соціальні проблеми. Крім того, соціальні процеси зображено через психологію героїв, їхні думки, прагнення й переживання.

Композиція.

Роман складається з чотирьох великих частин, кожна з яких поділяється на розділи, їх у творі тридцять. Кожна частина і розділ мають свій зміст і композиційну завершеність. У першій частині йдеться про дитячі та юнацькі роки головного героя Чіпки, у другій подано сторічну історію села Піски, третя продовжує розповідь про тяжку долю селянського бунтаря, а четверта знайомить читача з його трагедійним кінцем.

Проблематика.

- Народна мораль;
- Батьки і діти;
- Добро і зло;
- Земля і достаток;
- Кріпацька неволя;
- «Пропаща сила»;
- Любов і сімейне щастя.

Система образів.

- **Чіпка:** «з дитинства виродок і байстрюк», «ніс у серці гірке почуття ненависті на долю, що поділила людей на хазяїна й робітника»; не вірить у справедливість, бо «немає правди між людьми»; борець за правду і справедливість, який перетворюється на розбійника та пропащу силу; вірний у дружбі; сміливий; терплячий; вольовий; наполегливий.
- **Грицько:** бідний сирота; доброзичливий; працьовитий; благородний; недалекоглядний; заздрісник; лицемір; егоїст; байдужий до долі інших; корисливий; відсторонений від громадських справ;

Система образів.

- **Галя:** «польова царівна»; щира; добра; вразлива; справедлива; жаліслива.
- **Христя:** бідна сирота; загартована у дитинстві важкими випробуваннями; жаліслива; має практичний розум, уміння розрадити, підказати та застерегти від помилок.
- **Максим:** нащадок козаків; буйний; охочий до чарки і до бійки; єдина пристрасть-збагачення; люблячий батько.
- **Мотря:** бідна трудівниця; чесна; справедлива; любляча та ніжна матір.

Підсумок.

Про що ж цей роман? Про нищення історичної пам'яті, про важке ярмо на шиї українського народу, про несправедливість і жорстокість суспільства, яке нехтує всіма нормами моралі, породжує моральних калік – «пропащу силу». Роман викликає в нас роздуми не тільки над питаннями, пов'язаними з нашою історією, а й над загальнолюдськими, вічними: гріх і спокута, зло і добро, жорстокість і милосердя.